

ՔՐՈՐՆԱԾ ԺԱՆՏՐԻ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԵՉ

Շար. Ա. Էջեմ

Գերմանիայի հիւանդանոցներ, թէև ևս այս փորձերում չեն կատարում թիւր օր ըստ օրէ կ'աւելնայ: Գերմանիայ մէջ փարակուածները թիւր մօտաւորապէս 33 հազար է, մահացած է 160 մարդ:

Իտալիոյ մէջ ոչ միայն հիւանդանոցներն են որ անդօր կը մնան հիւանդներու հոսքի դէմ, այլ նաև թաղամասերու կազմակերպիչ ընկերութիւնները: արգելուած են աւանդական թաղամասերը, նոյնիսկ մահացածի մարմինը արգելուած է փոխանցել ընտանիքին, թաղման արարողութիւնը կը տեւեկ ընդամէն քանի մը փայտեան:

Եւրոպայի մէջ Իտալիայէն ետք առաւել մտահոգիչ է Սպանիոյ իրավիճակը, ուր փարակուածները թիւր աւելի քան 40 հազար է, մահացած է 3000 մարդ: Վերջին օրերուն Մասաչուսէթս քաղաքներու մէջ յայտնաբերուած են քորոնա ժահրի հետեւանքով մահացած տարեցներ, որոնք չէին հաշուառուած որպէս վարակակիր: Սպանիոյ իշխանութիւնները յայտարարեցին որ այդ ճեղքը վարակուած էին, սակայն չէին ուղարկուած հիւանդանոցներ եւ մեռած էին իրենց անկողիններուն մէջ, առանց որեւէ օգնութեան: Մեռնելէ ետք տարեցները ժամեր շարունակ մնացած էին իրենց սենեակներու մէջ:

Ֆրանսայի մէջ եւս գտնուած վարակուածները թիւր կ'աւելնայ: Վարակուած է 22 հազար 300 մարդ, գոհեցրած թիւր 1100 է: Հարկաւոր մարդիկ կը գտնուին ծանր վիճակի մէջ: Երկրի առողջապահութեան ոլորտի մասնագէտները կ'աւելնեն վարակուածներու քանակը: Երկհազարուց ետք Մեծ Բրիտանիոյ մէջ աւելի քան 8 հազար վարակակիրներու միջեւ կը գտնուի Չարլզ արքայ յաղուէր: Թագաւորական ընտանիքի

71ամեայ անդամը, թէև ևս խառանդներ ունի, սակայն ընդհանուր առմամբ անոր առողջական վիճակը բաւարար է:

Առողջապահութեան Համաշխարհային կազմակերպութեան տուեալներով, յտաջիւղային վարակի հակա-յական օժանդակները մերթմուտէր Միացեալ Միացեալ Նահանգները, ուր արդէն իսկ 50 հազար վարակակիր կայ, գոհեցած է 6 հազար մարդ:

Ամերիկայի Նախագահը երկէ աղմկալարոյց յայտարարութիւն մը ըրաւ: Ան նշեց որ ինքնամեկուսացումը, որու նպատակն է կանխել համաճարակի տարածումը, կրնայ աւելի փոսնգարուել մարդոց համար, քան բուն համաճարակը: Ամերիկայի Նախագահի խօսքերով, կառավարութիւնը երեք շաբաթ յետոյ պիտի ջնջ քարտէսային արգելքները, որոնք կը խարխուլեն ամերիկեան տնտեսութիւնը, իսկ մեկաշուքեան մէջ կ'երոզըր այլեւ ի վիճակի չէ վարակուած բժշկական ծառայութիւններու համար:

Քորոնա ժահրի պատճառով սահմանափակումներուն դէմ է նաև Թրամփի պարզիցի պաշտօնակիցը: Հակառակ որ Պրաքիլի Նախագահի բանբերը վարակուած է ժահրէն, նախագահը Պրաքիլու յայտարարեց որ դպրոցները պէտք չէ փակ մնան:

Ռիօ Տէ ժէնէյրոյի քաղաքացեան այլ իր կարգին ժողովուրդին կոչուողից են անոնք վերադառնան իրենց բնակարանները կրնանք ու վերջ տան քարտէսային միջոցառումներուն:

Պրաքիլի մէջ քորոնայէ վարակուածները թիւր հասած է 2200ի, աւելի քան 45 հոգի մահացած է: Երկրի Նախագահը կը շարունակէ պնդել որ համաճարակը յորինուած է, իսկ քորոնա ժահրը կոչուած է սովորական կրիի է:

ՕՐՈՒՄՆ ՀԵՏ - 2

ԱՇԽԱՐՀԸ ԵՒ ՄԵՆՔ ՄԵՐ ԲԱՉՈՒՄ ՀՈՒՊԵՐՈՎ-ՅԱՒԵՐՈՎ

Գրեց ՅԱԿՈԲ ՏԻՒՆԵԱՅԵԱՆ

Շար. Ա. Էջեմ

յաջողած է իր հակակշիռին տակ պահել ժահրին տարածումը սանճող բոլոր լծակները: Միաժամանակ ան արտասպասեց իր անթաք բոյց մտափախութիւնը օրական փարակուածները թիւր բարձրացման մասին, սակայն մանրամասնութիւններ, որոնք սակայն, ըստ Նախարարին չեն գլած-անցած մտահոգութեան վտանգարար շրջագիծը: Նախարար Հասան յայտարարեց որ վարակուողներուն կէսէն շատ աւելին, մօտաւորապէս 80 առ հարիւրը, վտահոգ չեն կը գտնուի ամբողջովին բուժման եւ ապաքինման ճամբու վրայ:

Քորոնայէ մահացած իրանահայ Պետիկ Օղկախան:

Հայր է երկու զաւակներու (մէկ դուստր եւ մէկ որդի): Լոնտոնի մէջ ալ դարձեալ քորոնայի վարակէն մահացած է իրանահայ նկարիչ, 88ամեայ Էսման Այվախան:

Ուշ գիշերին Լիբանանի Առողջապահութեան Նախարարութիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց, որ ժահրէն վարակուածներու թիւր 25 Մարտին բարձրացած է 333ի հաստատելով որ պետութիւնը այսօրուան դրութեամբ ի վիճակի է 500 անդրդիններ տրամադրելու վարակուած հիւանդներու, դանձր բաժնելու երկրի պետական ու սեփական հիւանդանոցներու մէջ: Նախարարութիւնը նշեց որ որ նիւթական ու բժշկական օժանդակութիւններ յտաջիւղայ քանի մը օրերու պիտի ստանա Լիբանան, զանազան երկիրներէ:

Այլ գետնի վրայ, Հաստատուի մէջ 26 Մարտ վաղ առաւօտի դրութեամբ, քորոնայէ վարակուած զէպքերու ընդհանուր թիւր հասած է 290ի, մինչ բուժուած է ընդհանուր առմամբ 18 քաղաքացի: Երկու հիւանդի վիճակը ծալրաբան չէ:

Արդարեւ, գոռչուտոր լաւատեսական միջոցորտ ապրող Լիբանանի մէջ, երկէ գիշեր հետադարձի կայաններ հաղորդեցին համաճարակի տարածումը յառաջիկային զէջ գաղտնիանալու յոյսի նշոյլներ, երբ երկրի խորհրդարանի անդամ (քրիստոնեայ) եւ հանրած անօթ գործարար Նամաթ Ֆրէմ յայտարարեց, թէ ինք անձնական միջոցներով եւ իր նախածեւնութեամբ, աւարտին հասցուցած է անաջին ցուցանմանը իրանահայ արտադրութեամբ արարած մեքենայի մը, որ արհեստական չնչառութիւն պիտի հայթաթէ հիւանդներու: Արդարեւ, բարձրորակ արտադրուած է մը իր կազմակերպիչի մը միջազգային չափանիշով գերարդիական արտադրութեամբ, յատկապէս մնացած կերպով հոգատարական խիտ հակուածութեան տակ գտնուող հիւանդներու համար: Ֆրէմ նշեց, որ գիտնաբարձրական սոյն աշխատանքը յարգութեամբ ի կատար ածելու համար հակած են բարձրագույն մասնագէտ բժիշկներ, երկրաչափներ, ընդգծելով որ սակայն կը համարուի իրանահայ ազգային նուազագույն: Ան դիտել տուած նաև որ ստորագրուած են յատկապէս քանի մը օրերուն այլ արքերէն տրամադրուել երկրի բազմաթիւ հիւանդանոցներու: Սակայն նման խրատախիչ լուրեր չեն կրնար բողբոխել Համասուրի մը ի կատար ածելու, որ կը սպասուայ Լիբանանի ընկերային կեանքին այսօրուան անտեսական քայլաչուած վիճակին մէջ: Երբ առողջապահական ընդհանուր դրաջարք յայտարարած Լիբանանի կառավարութիւնը բողբոխի կը պարտադրէ

տուէր մնայ ի սէր թէ՛ ներկային եւ թէ՛ անոր սիրելիներուն, Լիբանանի հիւանդ գտնուող մահուանող թրիփով քաղաքին ու երկրի տարբեր շրջաններու մէջ, ստորջնադարձական ընդհանուր գորաշարքի հրահանգը չի գործարարուի ժողովուրդին կողմէ: Ժողովուրդը կը մերժէ լաւով, թէ հազարաւոր քաղաքացիներ անդրուած համար սպառնալուած են ապաւինիլ իրենց օրապահիկին, օրակառ եկամտակիր, անուշահամ համար իրենց երախտները: Այս իրողութեան լոյսին տակ, կառավարութիւնը սերտեց ու սկսաւ պատրաստել յետին ծալր աղքատութեան մէջ ապրող քաղաքացիները աննդեղէն օժանդակելու թիցածը: Այս թիցածը կը նախատեսուի գործարարութեան դեմ շաբաթակերպին կամ ամենաուշը յտաջիւղայ շաբաթակերպին: Այլ կողմից, կառավարութիւնը նաև որոշեց անսալ Իտալիոյ, Ռեքրանիոյ, Քուբիոյ եւ այլ քաղաքներու մէջ իր քաղաքացիներուն Լիբանանի վերադառնալու իրերայնջող կոչերուն...

Միջազգային բեմահարթակի վրայ, երկէ, գերագնաց օրէն մրցանային նուիրատուութիւն մը կատարուեցաւ, իտալացի աշխարհահռչակ նորածնութեան ճեսող ճող 85ամեայ ճորճի Արմանի աւելի քան 1 միլիոն 250 հազար եւրօ տրամադրութեան տակ կը դնէր Իտալիոյ պետութեան պայքարելու համար քորոնայի համաճարակին դէմ: Նոյն ատեն Նիւ Եորք եւ Լոնտոն աշխարհին կը ներկայանային իբրև աղետեալ քաղաքներ, որոնք ցոյց կուտային յատկապէս 48 ժամերու գերազանցելու Չինաստանի ու թերեւս այլ Իտալիոյ մէջ վարակուածներու թիւր: Այս իրողութեան դուզահոս, մինչ Հնդկաստան երկէ

տուէր մնայ ի սէր թէ՛ ներկային եւ թէ՛ անոր սիրելիներուն, Լիբանանի հիւանդ գտնուող մահուանող թրիփով քաղաքին ու երկրի տարբեր շրջաններու մէջ, ստորջնադարձական ընդհանուր գորաշարքի հրահանգը չի գործարարուի ժողովուրդին կողմէ: Ժողովուրդը կը մերժէ լաւով, թէ հազարաւոր քաղաքացիներ անդրուած համար սպառնալուած են ապաւինիլ իրենց օրապահիկին, օրակառ եկամտակիր, անուշահամ համար իրենց երախտները: Այս իրողութեան լոյսին տակ, կառավարութիւնը սերտեց ու սկսաւ պատրաստել յետին ծալր աղքատութեան մէջ ապրող քաղաքացիները աննդեղէն օժանդակելու թիցածը: Այս թիցածը կը նախատեսուի գործարարութեան դեմ շաբաթակերպին կամ ամենաուշը յտաջիւղայ շաբաթակերպին: Այլ կողմից, կառավարութիւնը նաև որոշեց անսալ Իտալիոյ, Ռեքրանիոյ, Քուբիոյ եւ այլ քաղաքներու մէջ իր քաղաքացիներուն Լիբանանի վերադառնալու իրերայնջող կոչերուն...

Իրանահայ վկայի Էսման Այվախանի որ ճողված քորոնայի համաճարակի գոն դարձաւ: Ան մեռաւ Լոնտոնի մէջ:

շրջապատութեան ամբողջական արգելք կը հաստատուի երկրի ամբողջ տարածքին, Միացեալ Նահանգները փոխանակէ ձեռք երկարելու եւ միասնաբար սպաքարելու համաճարակին դէմ, անոր արտաքին գործոց նախարարին Մայք Փոմփրոյի բերնով ծանրօրէն ամբաստանեց Չինաստանը, որ «... կը շարունակէ թաքցնել քորոնայի բուժման ճաբերը եւ չըքայ յայտել Չինաստանի գլխաւոր դերակատարութիւնը այս հարցին մէջ...»: Յիշեցի համաբարձրեմանը Առանց Երգիչի տարախախտ երգչին Շահան Շահնուրի աշխարհի գոռող ու լիբը դեկալփարներու երեսին արձակած վարձի, այլ եւ թարմ խօսքերը «... Երկիրքէն ժահր կը տեղայ, ամէն քայլափոխի մտք մեզի հետ կը կատակէ, եւ սակայն տակաւին կը շարունակենք սարքի հոս մեր նամուտին ու հաստատելը, մեր օժանդակ ու բրտինքով...»: Բայց մինչեւ որ հանդուրժեց աշխարհաբանող սա ժահրին կատակել, երբ ամ էլ մնացած նամուտ երկրապարհի վրայ, իսկ հաստատը արգելափակած է մարդկութիւնը առանձին-առանձին մեկուսարաններու մէջ, սպասելով մէջքեանաբար յու թէքեանաշունչ «վարձան» նոր Այլին...»: «ԾԱՆԻԿ» Գրական Ազգային Հանդէս-Պէյքոմ

dzaghig2004@yahoo.com

Քորոնա ժահրի ժամանակներ

ՏԱՆՉԱՀԱՐՆ ՈՒ ԱՆՏԱՐԲԵՐ

Գրեց՝ ՄԱՆՈՒԷԼ ՔԵՇԻՇԵԱՆ

Տան Պահար մարդ - Այսօր սիրտս շատ կը ցաւի:

Մտորակը մարդ - Միայն այսօր:

Տան Պահար - Այսօր քիչ մը աւելի, այսօր քիչ մը աւելի կը տանջուիմ:

Մտորակը - Նորէն ի՞նչ եղեր է, մարդ սպաննա՞մ են:

Տան Պահար - Չէ՛, ճանրմ, ամէն օր մարդ կը սպաննեն:

Մտորակը - Քորոնան Հայէս հասած է:

Տան Պահար - Ոչ:

Մտորակը - Մտնի մարդ մը Քորոնայէն մեռած է:

Տան Պահար - Ոչ:

Մտորակը - Գիտցայ, Կը փախնաս, որ Հայաստանի մէջ Համաճարակը աւելի կը գործէ:

Տան Պահար - Ինձի ի՞նչ Հայաստանը:

Մտորակը - Դաստիարակ ճամբարները քննութիւններուց նիշերը ցած դրած են:

Տան Պահար - Ոչ, թէ՛ ալ համարաբար ճամբարները ի՞նչ կ'ընեն կոր որ, ցած նիշին համար տանջուիմ:

Մտորակը - Գիտցայ, Հայէսի սովահարներուն թիւը շատ ցած է:

Տան Պահար - Սիրտս ինչո՞ւ սովահարներուն համար պիտի ցաւի, ժողովուրդին կէսէն աւելին անօթի է, քանի մը անօթի պահեր են, ինչ սաքերութիւն:

Մտորակը - Իրաւունք ունիս: Ես ալ սպասողի հոգ կ'ընեմ, կ'ըսեմ, ինչ մեղք են Հայկացիները, մէջերնին անօթի շատ կայ: Չբար ինչո՞ւ կը տանջուիս:

Տան Պահար - Արժանիքի մէջ ի՞նչ հայտ մը բա՞ն մը եղեր է:

Տան Պահար - Դուն ալ ամէն տեղ հայ կը փնտրես, յոգնեցանք այլեւս հայ, հայ...

Մտորակը - Ըսէ՛ նայիմ ի՞նչ եղած է:

Տան Պահար - Արժանիքի մէջ...

Մտորակը - Է՛լ...

Տան Պահար - Չէ՛, Արժանիքի մէջ չէ՛, մտցայ ուր...

Մտորակը - Ռեբեմ տան ջանքը ալ մտցիր:

Տան Պահար - Չէ՛, պիտի տանջուիմ...

Մտորակը - Տանջուիլ, բայց չհասկնա՞նք ինչու պիտի տանջուիս:

Տան Պահար - Եթէ՛ լսեմ դուն ալ հետ պիտի տանջուիս, տանջանքս պիտի կիսես: Ես կ'ուզեմ տանջանքս ամբողջութեամբ կրել:

Մտորակը - Դուն լսէ, ճանրմ, ես չեմ տանջուիլ, ինչո՞ւ պիտի տանջուիմ Արժանիքի մէջ...

Տան Պահար - Արժանիքի մէջ չէ՛, դուն լսէ, ուր:

Մտորակը - Ես ինչպէ՛ս լսեմ, եթէ՛ չեմ գիտեր:

Տան Պահար - Արժանիքի մէջ քիչ մը վար երկիր մըն է, երկար ծովեզերքով:

Մտորակը - Ես մտիկ ծով Հայաստանի ծովերուն անունները չեմ գիտեր, երկար ծովեզերքով երկրին անունը ուր տեղէն պիտի գիտնամ:

Տան Պահար - Ամօթ չէ՞:

Մտորակը - Ինչո՞ւ ամօթ պիտի ըլլայ մարդ կը բռնա... մեղա՛ - մեղայ՛...

Տան Պահար - Ինչու ամօթ միայն մարդ բռնա... մեղա՛ - մեղայ՛...

Մտորակը - Ես գացի. Կուզես տանջուիլ, կ'ուզես մի՛ տանջուիլ: Ես քէֆիս նայիմ:

Տան Պահար - Քէֆի ընելու պատճառ ունի՞ս:

Մտորակը - Ինչո՞ւ չու՜նիմ, ուրիշներու ցաւը դիմ չհետաքրքրեի, քէֆ ընելու շատ քան ունիմ:

Տան Պահար - Մ, իմ սիրտս որքան կը ցաւի:

Մտորակը - Պիտի չհարցնեմ ինչո՞ւ: Հարցնե՛մ:

Տան Պահար - Եթէ՛ Հարցնեմ թերեւս քիչ մը ցաւ կը մեղմանայ: Շատ կը ցաւի սիրտս, տանջանքս կ'ըլլայ:

Մտորակը - Այդ ի՞նչ անդամադրելի ցաւ է եղեր, գոհն սովահարներուն կամ մեռեալներուն համար տանջուիլ, գոհն Աշխարհի ներկայ վիճակին համար ցաւելի:

Տան Պահար - Ոչ, անկարելի է, իմ ցաւը տան աւելի մեծ է, ախտս, չեմ յիշեր պատճառը:

Մտորակը - Ինչ ուր է, ես երթմա՛մ, դուն ստանձնող վայել տանջանքը: Այս պատճառով ալ ցոյց պահ է, որ ճանճերը ներս չմտնեն:

Տան Պահար - Ծանճերը՛. յիշեցի ցաւի եւ տանջանքի պատճառը: Ձի իր մէջ ճանճի հազարաւոր տեսակ մը բնաջնջուի է, կարմիր գիրքի մէջ անցեր է, մեղք, հազար մեղք:

Մտորակը - Հիմա դուն կարմիր գիրք անցած այդ ճանճին համար կը տանջուիս:

Տան Պահար - Չցաւիմ, շտանջուիմ:

Մտորակը - Քեզի երբ թաղ աւելին սովահար մեռնողներուն համար, սպաննուողներուն համար չես ցաւիլ:

Տան Պահար - Եթէ՛ շատ կ'ուզես, անոնք համար դուն ցաւիլ: Չիս հետաքրքրող բնութիւնն է, սիեզերքը:

Մտորակը - Իրաւունք ունիս, մանր մանր յայտնաբերուած թղթերով ինչ պիտի ընես: Ժամանակ ալ չունիս, քու տանջանքը շատ մեծ է չա՛տ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԶԵՌՔ

Շար. Ա. Էջեմ

151 սովորական եւ 13 խտացեալ դարմանումի անկողնով: Ըստ Նախարարին գառն ցան հիւանդանոցներուն մէջ եւս համաճարակ տարածուած աշխատանք կը տարուի, որպէսզի կարելի ըլլայ ընդունիլ քորոնա ժահրէն վարակուածները եւ անհրաժեշտ հոգատարութիւնը ցոյց տալ հիւանդներուն:

ՔՐՈՐՆԱԾ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿԻ

Շար. Ա. Էջեմ

սովորական թոնիքներ չկան, բայց բեռներու փոխադրութեան թոնիքները կը շարունակուին: Մենք անհրաժեշտ օգնութիւնը ցոյց կուտանք եւ հանդուրժեալներու մարմինները կը տեղափոխենք Թուրքիա հոս հողին յանձնելու համար», ըսաւ Չախաչով: Չախաչովը տեղեկացուց նաև որ 8 տարբեր երկիրներու մէջ ուսանող 2700 թուրք ուսանողներ յատուկ թոնիքներով վերադարձած են Թուրքիա եւ այժմ մեկուսացուած են 14օրեայ ժամկետով:

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՕՐԵ ՕՐ ԱՒԵԼԻ ԿԸ ՎԱՏՍՄԱՐԱՆՅՅ

Շար. Ա. Էջեմ

տարածումը կ'անցնելու համար սահմանափակել Դիմատետրի վրայ գառնուածներու լուր դրկելու